PREPRODUCCIÓ, PRODUCCIÓ I POSTPRODUCCIÓ AUDIOVISUAL

1. Preproducció
En qualsevol producció audiovisual en la fase de preproducció es fa la planificació del guió (del guió literari al guió tècnic). Es buquen les localitzacions, es porta a terme el càsting, i es prepara tota la infraestructura tècnica de llum i el so i els paraments escenogràfics. Finalment es determinen les pautes de treball i d'organització per a dura a terme la producció: escaleta, pla de rodatge, disponibilitat d'infraestructures.

2. Producció
La producció és la fase de rodatge. És el moment de la posada en escena, de la direcció i intervenció dels actors. Durant la producció es segueixen totes les pautes determinades en la preproducció (el guió, el pla de rodatge)

3. Postproducció
La postproducció és el moment de l'edició de les imatges. A partir del material enregistrat durant la producció es determina el muntatge. És també el moment de la sonorització.

En l'àmbit professional de la producció audiovisual de ficció les tres fases s'estructurarien de la següent manera:

FASE DE PREPRODUCCIÓ

La preparació és la fase més important dins de tot el procés i comprèn des de la concepció de la idea fins que comença l'enregistrament. L'èxit d'aquesta organització prèvia determinarà, en gran manera, el desenvolupament de les fases posteriors. En la preproducció s'efectua un gran esforç de planificació i organització, que afectarà tant l'execució com l'economia de l'obra. D'una banda, s'ha de realitzar una anàlisi dels requeriments de la gravació i la postproducció, a més d'una coordinació de mitjans, temps, personal i obligacions. El resultat de totes aquestes tasques és el pla de treball, que marca la línia d'acció a seguir durant tota la producció i que permet rendibilitzar la feina, atenent totes les necessitats i les dificultats del rodatge.

El pla de treball, però, és el punt final de tot un procés complex portat a terme principalment per l'equip de producció amb la resta d'integrants del projecte. En primer lloc, s'han de distribuir còpies del guió tècnic a tots els membres, tant artístics com tècnics, inclosos els que es van incorporant a mesura que avança la producció. S'ha de tenir en compte que alguns, com els personatges secundaris, només necessitaran còpies parcials, que afecten directament la seva intervenció.

A partir de l'anàlisi del guió tècnic, l'equip de producció, en col·laboració amb realització, ja pot començar a efectuar els desglossaments previs, és a dir, els llistats, a manera d'inventari, relatius a tots els efectius necessaris per portar a terme la producció en les formes i els llocs previstos, segons la idea del realitzador o la realitzadora i l'aprovació econòmica del productor o la productora. Un dels primers desglossaments és el de decorats i localitzacions. Una vegada s'han extret les necessitats concretes a partir de la supervisió del guió tècnic, comença la recerca dels escenaris naturals exteriors i interiors on es desenvoluparà l'acció. Això suposa, a més del consegüent desplaçament de l'equip de rodatge, una sèrie de tràmits burocràtics per tal que no hi hagi problemes durant la gravació, a més de la previsió de necessitats materials i infraestructurals condicionades tant pel projecte com per les característiques de l'emplaçament. Per efectuar un enregistrament al carrer o a qualsevol entitat pública o privada, és necessari demanar el permís de gravació corresponent a l'entitat o particular que n'ostenta la titularitat. L'equip de producció és l'encarregat de solucionar aquests tràmits, que, en cas de no realitzar-se, poden paralitzar la producció.

Però les llistes de desglossaments també preveuen altres necessitats de producció. D'aquesta manera, producció i realització fan llistes d'atrezzo, mobiliari, vestuari, personatges, càmeres i equips de gravació, i material elèctric i maquinista, agrupats per seqüències de producció (o per localitzacions molt concretes). Cal remarcar que els inventaris de requeriments són més diversos i abundants com més complexa és la producció.

També durant aquesta fase s'ha de preveure la contractació dels equips tècnics i artístics, com els ajudants i les ajudants de realització, la direcció artística, els tècnics i les tècniques de càmera, la il·luminació, l'escenografia i decoració, el so, els papers protagonistes i secundaris, la figuració, els especialistes i les especialistes, etc. Així mateix, hem de negociar els acords amb les diferents empreses auxiliars i de serveis a la producció, com els estudis d'edició i sonorització, els efectes especials, el lloguer d'equips, els grups electrògens i el material elèctric i el maquinista, entre d'altres.

Amb tota aquesta informació a les mans, ja es pot abordar la confecció del pla de treball. Normalment, el pla de treball és una taula, a manera de plantilla, amb dues variables, una de temporal (en el pla vertical) i una altra de relativa als recursos i les necessitats pròpies del rodatge (en el pla horitzontal). S'ha de fer constar l'ordre d'enregistrament de les preses i una previsió del temps que s'hi haurà de destinar. Els recursos faran referència a elements diversos, com equipament tècnic i d'enregistrament, il·luminació, localitzacions i decorats, utensilis, vestuari i maquillatge, actors i actrius, etc. També ha d'incloure el nom de les persones responsables de cadascuna de les funcions. Abans de sortir a gravar, l'equip de producció ha de fer una comprovació exhaustiva del pla de treball, revisant que tots els elements necessaris siguin a punt. Disposar d'aquest document permet ajustar molt el pressupost, ja que al pla de treball, i a tots els formularis associats, es preveuen pràcticament totes les necessitats de producció.

El pla de treball està condicionat pel sistema d'enregistrament. Si no hi ha edició posterior, l'enregistrament s'haurà de fer en l'ordre imposat pel guió. Si es pensa postproduir, la gravació es podrà fer en un ordre més racional, en funció de les exigències del decorat, dels actors i actrius, i del material disponible. S'ha de considerar també la possibilitat de fer tasques paral·leles. Per exemple, la confecció de rètols o gràfics pot fer-se durant l'enregistrament d'algunes preses. D'aquesta manera s'optimitza el temps i es diversifica la feina.

FASE DE PRODUCCIÓ

En la fase de gravació ja s'han incorporat tots els components dels diferents equips necessaris per tirar endavant el projecte. Des del punt de vista de producció, aquesta és l'etapa on es comprovarà l'eficàcia de tota la planificació prèvia que s'ha dut a terme en la fase anterior. Durant l'enregistrament, es produeix la màxima confluència d'equips, persones i recursos tècnics i humans. El director/realitzador o la directora/realitzadora té la màxima responsabilitat, mentre que l'equip de producció passa a un segon pla i es limita a efectuar un seguiment de contrast amb el pla de treball, ajustar les hores de treball, guardar el material gravat, controlar les despeses i preparar la fase de postproducció següent.

El treball diari es recull en un formulari anomenat ordre de treball diària, on es fa constar el treball diari de gravació segons el pla de treball i els llistats de desglossament. Els diferents equips arribaran a l'estudi o la localització segons les convocatòries o citacions emeses per l'equip de producció, en col·laboració amb l'ajudant de realització. Han d'estar tots preparats a l'hora exacta marcada a l'ordre de treball. L'ordre de treball, prèvia a la gravació, i que es realitza en la fase de preparació, es materialitza en el part de producció, on es reflecteixen les dades de tot el material enregistrat. El dia de treball finalitza amb el visionat i l'anàlisi del material gravat, i amb la preparació de l'endemà, fins a obtenir totes les preses necessàries per al muntatge, la postproducció i la sonorització del programa.

El so requereix una atenció especial, atès que segons el mètode de gravació podem incrementar les hores de registre. Si treballem amb so directe, és molt possible que les dificultats per controlar les condicions acústiques del recinte incrementin el temps de registre. És per aquest motiu que convé utilitzar so de referència, que serà de gran utilitat en el doblatge posterior i la postsincronització.

FASE DE POSTPRODUCCIÓ

En aquesta fase, el personal es redueix al mínim necessari per satisfer les necessitats que planteja el muntatge de les imatges i els sons. Es comença amb una selecció del material gravat per tal de triar les preses vàlides per a l'edició. Aquesta última etapa inclou tota la feina de postproducció fins a l'obtenció del màster final.
L'equip de producció s'encarrega del compliment de tots els terminis de postproducció, de controlar el lloguer de les sales d'edició i sonorització, d'assegurar el treball de doblatge i de supervisar el grafisme electrònic. És a dir, s'encarrega de totes les tasques que garanteixen l'obtenció del producte final.

Al mateix temps, el productor executiu o la productora executiva tanca els comptes i comprova el resultat de tota la planificació prèvia de l'equip de producció, segons una sèrie de paràmetres com la qualitat del programa final, l'ajust al pressupost i el compliment dels terminis previstos. Cal identificar les desviacions respecte als marges establerts, controlar el pla de pagaments i determinar les causes de les desviacions per procedir-ne a la solució.

Amb el màster definitiu, només resta fer els duplicats corresponents i lliurar el producte al client que ha fet l'encàrrec. De vegades, és el mateix equip de producció qui s'encarrega de l'explotació i la comercialització del producte, així com de la integració en els canals de distribució videogràfica. Altres vegades, en funció de la inversió inicial i de la necessitat d'amortitzar el capital, aquesta projecció comercial es deixa a les mans de distribuïdors especialitzats, que treballen segons un percentatge sobre els beneficis, pactat prèviament amb producció.

EQUIP DE PROFESSIONALS QUE INTERVENEN EN CADA UNA DE LES FASES

En la realització de programes audiovisuals es treballa en equip i intervé sempre un gran nombre de professionals. Les dimensions de l'entitat productora determinen la complexitat de l'organigrama del personal. Farem un presentació sintètica de les funcions dels professionals que intervenen en la construcció de programes de vídeo i televisió. En la primera fase de projecte i direcció es desenvolupa el principal esforç de planificació i s'ha de diferenciar entre aquells que treballen en relació amb la concepció creativa del programa i aquells que coordinen els mitjans precisos per a la seva realització executiva.

En una cadena de televisió, la responsabilitat de posar en marxa un projecte recau sobre el cap de producció d'àrea: d'informatius, de dramàtics, d'educatius, d'esportius, d'entreteniment, etc. Aquest responsable tria un director sobre qui delega l'execució del projecte, el qual decideix sobre els continguts, intèrprets, presentadors i és la figura que coordina les diferents aportacions convergents per al disseny i realització del programa.

L'entitat productora assigna un realitzador sobre el qual recauran les decisions tècniques i de llenguatge. És el responsable final de la transformació d'un guió en un programa.

El director artístic o escenògraf crea, en estreta relació amb el director, realitzador i productor, la posada en escena d'un programa.

El guionista o l'equip de guionistes, a partir d'una idea, original o adaptada d'una obra ja existent, elabora un text que serà la base principal per a la seva transformació en guió tècnic abans de la

seva realització definitiva. En ocasions precisen de l'ajut de persones especialitzades en la construcció de diàlegs: els dialoguistes.

La coordinació de mitjans humans i materials recau sobre l'equip de producció. La direcció d'aquesta tasca la porta un productor que amb la col·laboració de l'ajudant de producció i d'altres auxiliars de producció, confecciona el desglossament del guió, busca localitzacions, negocia el repartiment i els contractes, gestiona materials i serveis i fa el pla de treball juntament amb el director i realitzador del programa.

L'ajudant del realitzador coordina el treball de l'equip tècnic i artístic descarregant al realitzador de la preocupació que tots aquests equips estiguin preparats abans de l'enregistrament. Segons el volum de la producció comparteix la seva feina amb un segon ajudant de realització.

El regidor és el responsable de la disciplina i organització en el plató mentre s'assaja o grava un programa.

Durant la fase d'enregistrament intervé el màxim número de professionals, fonamentalment l'equip tècnic i artístic, coordinats pels responsables de la direcció, realització i producció, que contrasten en la realitat, el funcionament de tot el que s'ha planejat en la fase anterior.

El càmera o l'equip de càmeres s'encarrega de la presa d'imatges amb la càmera a l'esquena, sobre pedestals o sobre altres tipus de grues o travellings, segons les instruccions que rep del realitzador. Altres professionals, com el maquinista, s'encarreguen dels moviments de les grues o dels dispositius sobre els quals es col·loca el càmera. Els il·luminadors, amb l'ajut dels elèctrics, dirigeixen, controlen i distribueixen la llum per tal d'obtenir la màxima qualitat tècnica i expressiva en el programa.

A l'estudi de televisió, el tècnic de control d'imatge s'ocupa d'igualar i corregir el color i les característiques de les imatges que capten les diferents càmeres situades al plató, imatges que són seleccionades pel mesclador. El so, captat directament pels tècnics de presa de so, a vegades mitjançant la intervenció de les girafes o perxes, al final de les quals es col·loca el micròfon, entra a la sala de control on és tractat pels enginyers de so que regulen, ajusten i mesclen les diferents fonts de so que conformen la banda sonora del programa.
La realització pràctica de la posada en escena recau sobre el decorador i el seu equip d'ajudants: ambientadors de decorat, maquetistes, forillistes, etc. Altres professionals s'encarreguen de la conformació dels actors: vestuari, maquillatge i caracterització, perruqueria, etc.

Els actors es classifiquen en categories diferents segons el seu grau de protagonisme en el conjunt de l'obra. Hi ha protagonistes o principals, secundaris, episòdics, col·laboracions especials, figurants, invitats a programes de televisió, i també el públic assistent a les gravacions, el qual pot ser objecte d'un cert protagonisme en el desenvolupament del programa.

La base electrònica del vídeo i la televisió obliga a disposar d'un equip de professionals de disseny i manteniment tècnic on treballen especialistes en telecomunicació i electrònica, tècnics informàtics, especialistes i auxiliars.

A la fase d'acabat l'equip es redueix al mínim i la feina se centra especialment en el muntatge del qual s'ocupa l'encarregat de muntatge o tècnic de postproducció. Pel que fa al vessant sonor, la responsabilitat de l'execució recau sobre el tècnic de postproducció de so, que comptarà sovint amb l'ajuda d'un ambientador musical i, si es precisa, de locutors i actors de doblatge, per tal de construir una banda sonora definitiva. La infografia o imatge sintètica per ordinador està cada dia més present en les produccions audiovisuals, per la qual cosa es compta amb la col·laboració de grafistes, dibuixants i tècnics infogràfics que apliquen tot un ventall de tècniques informàtiques, cada vegada més freqüents en les produccions actuals.

Textos extrets del material Realització de vídeo a l'escola. Jordi Navarro Gavaldà, José Martinez Abadía, Nico Torres Castro, Albert Alfonso Moreno, Enric Masdeu Claraco. Departament d'Ensenyament. Subdirecció General de Tecnologies de la Informació, setembre 2003. Codi del material: M334

Selectivitat.io